

ken en ging onverdroten door.

Op 28 augustus zei hij: „Wij Afrikaners moeten rekening houden met een binnenlandse revolutie van ontevreden bevolkingsgroepen. Dit land heeft niet alleen blanke inwoners, maar ook zwarte en kleurlingen en Indi'eirs, en Textielfabriekje in het thuisland Ciskei.

zolang ik premier ben zal ik hun belangen tegen elkaar afwegen. Denk niet dat er in Zuid-Afrika geen revolutie kan komen. De revolutie is niet ver van ons bed."

OP 30 AUGUSTUS ging Botha een stap verder. Hij reisde naar Soweto (South-West-Town), de beruchte zwarte buitenwijk van Johannesburg, en zei daar tegen de negers die met duizenden waren gekomen om naar hem te luisteren: „Wij zijn allemaal ZuidafrikanenV Verslaggevers die erbij waren meldden dat Botha door zijn zwarte gehoor luid werd toegejuicht.

De premier zette in Soweto uiteen dat ook de negers in de steden het recht hadden in Zuid-Afrika te leven. „Soweto verdient de status en de naam van een stad en maakt terecht aanspraak op de hulpbronnen van dit land."

Dit waren waarachtig sensationele uitspraken van de premier en leider van de Nationale Partij. Hij naderde hier de kern van de huichelachtigheid die in de apartheidsleer zit ingebakken. Deze leer, en de daaruit voortvloeiende thuislandenpolitiek, houdt in dat er in Zuid-Afrika niet alleen een politieke, maar ook een territoriale scheiding tussen zwarten en blanken moet komen. De kleurlingen (mensen van gemengde afkomst, 2,8 miljoen in totaal) en de Indit'zrs (Zuidafrikanen van Aziatische afkomst, 850.000) mogen tussen de blanken (4,5 miljoen) blijven wonen, maar de zwarten (22 miljoen) moeten verdwijnen naar de thuislanden. 0

18 JANUARI1985 12E TIID 23

De huichelachtigheid zit im hierin dat de Zuidafrikaanse economie geen dag kan voortbestaan zonder de (goedkope) zwarte arbeidskrachten. Van de 22 miljoen zwarten wonen er ruim tien miljoen in de Zuidafrikaanse steden die worden geacht tot het land van de blanken te behoren. De zwarten werken er als fabrieksarbeiders, mijnwerkers, straatvegers, noem maar op, en vele duizenden van hen werken voor de blanken als chauffeur, kok, hulp in de huishouding, enzovoorts. Alleen al om die reden is het hele thuislandenbeleid per definitie een aanfluiting: Zuid-Afrika kan die mensen niet missen en wil ze in feite ook niet missen.

Botha erkende dat in Soweto en prikte de mythe openhartig door: „Wij zijn allemaal Zuidafrikanen!”

OP 26 SEPTEMBER ging hij nbg een stap verder. Hij zette uiteen dat naar zijn oordeel de zwarten in de steden het recht hebben vrije vakbonden op te richten. Dat was voor de Verkrampptes en de aanhang van de HNP al genoeg om het op hun zenuwen te krijgen, maar vervolgens naderden zij snel het stadium van de totale verbijstering toen Botha zei dat het tijd werd eens naar de huwelijks- en zedelijkheidswetgeving te kijken.

Deze wetgeving, die dateert uit 1927, verbiedt niet alleen huwelijken, maar elke seksuele omgang tussen blanken en zwarten. In 1950 werd dit verbod uitgebreid tot seksuele omgang tussen blanken en kleurlingen (met Indisrs mag het). In 1968 werd er de wettelijke bepaling aan toegevoegd dat in het buitenland gesloten huwelijken tussen blanke en niet-blanke inwoners van Zuid-Afrika in Zuid-Afrika nietig zijn.

Pieter Botha in september 1979: „Persoonlijk vind ik gemengde huwelijken ongewenst, maar die huwelijks- en zedelijkheidswetgeving is geen heilige koe." En alsof het nog niet genoeg was voegde hij eraan toe: „Wetten die belidigend zijn voor mensen zijn onduldbaar."

Toen kwamen de tussentijdse verkiezingen van 3 oktober. De Nationale Partij behield alle Vier de zetels, maar de NP-meerderheid in elk district slonk aanzienlijk. De HNP schoot voor de eerste keer diepe bressen in het Afrikaner eenheidsfront. Bovendien werden de Verkrampptes steeds lastiger, hetgeen nog werd verergerd doordat ex-premier en ex-president John Vorster in maart 1980 hun kant koos.

PIETER BOTHA zag de bui steeds duidelijker hangen.

Als hij wilde voorkomen dat de Nationale Partij zou ophouden de partij van het blanke Afrikanerdom te zijn, en als hij tevens wilde voorkomen dat zijn eigen machtspositie in de partij werd ondergraven, moest hij het roer omgooien. In mei 1980 erkende hij in het parlement dat alle illusies dat de apartheidsleer kon worden verzacht waren vervlogen en dat de politiek van Aanpassen of sterven! voorbij was. Vakbondsrechten voor zwarten, bezoeken aan Soweto, verzachting van de huwelijks- en zedelijkheidswetgeving en all die andere fraaie hervormingen, Botha wist nergens meer van.

Bij de nationale verkiezingen van 29 april 1981 haalde Botha zijn beloning binnen. De Nationale Partij veroverde 131 van de 165 zetels in het parlement, een verlies van slechts vier. Het stemmenpercentage (Zuid-Afrika heeft een districtenstelsel) daalde stevig, van 65 naar 56,9 procent, en de Herstigte Nationale Partij kreeg 14 procent van de stemmen (was drie procent), maar het ergste gevaar was bezworen. Dank zij het districtenstelsel kreeg de HNP wederom niet (esn zetel).

In februari 1982 kwam de breuk met de Verkrampptes. In het parlement stemden 22 leden van de NP-fractie tegen de eigen regering. Inzet van het debat: de politieke rechten van de kleurlingen. De rebellen kregen steun van Vorster en op 9 maart werd Treurnicht met zijn aanhang uit de partij gezet. Treurnicht sloot zich niet aan bij de HNP, maar richtte zijn eigen Conservatieve Partij op.

HET AFRIKANER EENHEIDSBLOK is dus in feite in driesn gespleten (de HNP dateert van 1969), maar Pieter Botha heeft in de Nationale Partij, en dus in het land, de macht stevig in handen. Hij heeft inmiddels een aantal staatkundige hervormingen doorgevoerd die zijn macht alleen maar hebben vergroot. De Pieter Botha van 1979 is

24 DE TUD 18 JANUARI 1985
dood, de nieuwe Pieter Botha is de onbetwiste heerser van blank Zuid-Afrika.

In de nieuwe staatkundige structuur is Pieter Botha niet meer premier, maar president, en wel een president die, net als in de Verenigde Staten, de uitvoerende macht in handen heeft. Het parlement bestaat uit drie afzonderlijke kamers: e'ze'zn voor de blanken, (eien voor de kleurlingen en se'zn voor de Indisrs. Daarnaast is er een soort vierde kamer, Presidentisle Raad („superkamer") geheten, die geheel blank is en waarin de regering de meerderheid heeft. Als de drie lagere kamers het over een bepaalde wet oneens zijn beslist de Presidentisle Raad.

Het hele systeem komt erop neer dat de kleurlingen en Indi'eers wel een bepaalde inspraak hebben, maar geen macht. Die macht blijft bij de blanken. De kleurlingen en Indisrs hadden dat uitstekend door en boycotten in augustus van dit jaar de verkiezingen voor hun eigen kamers massaal. Van de kleurlingen kwam slechts zestien procent naar de stembus en van de Indi'e'zrs nog geen twintig procent.

EN DE ZWARTEN, de grootste bevolkingsgroep van het land? Die staan overal buiten en worden geacht in de thuislanden aan zelfbestuur te doen. De tien miljoen zwarten in het blanke deel van Afrika zijn gastarbeiders in eigen land en dat zal zo blijven.

De blanke regering erkent tegenwoordig wsl (dat is het enige wat van Botha's fraaie uitspraken in 1979 is overgebleven) dat er iets moet gebeuren voor de zwarte bevolking in de steden. Piet Koornhof, de minister van Afrikaanse zaken, zei in februari 1983: „Het bestaan van de stedelijke zwarte Afrikanen moet worden erkend. Het te negeren zou onverantwoordelijk en gevaarlijk zijn." Ook Botha heeft herhaaldelijk gezegd dat er een „beleidsplan" voor de zwarte stedeelingen moet komen.

De regering ziet in dat de thuislandenpolitiek een fiasco is, in die zin dat de tien miljoen stedelijke zwarten niet kunnen worden gemist. Hun vertrek is economisch onhaalbaar en derhalve een illusie. Daarom wordt er gewerkt aan de economische opbouw in de zwarte townships die permanent bewoond zullen blijven. De zwarten mogen daar zelfs huizen kopen, er komen zwarte banken en ook andere commerciele activiteiten zijn toegestaan. Maar politieke rechten? Nooit!

DE CONCLUSIE is duidelijk. Botha heeft een prachtig en geolied systeem ontworpen met als enige doel: handhaving van de blanke suprematie. De kleurlingen en Indi'eers hebben een politieke fopspeen toegeworpen gekregen en de stedelijke zwarten zijn en blijven rechteloos, niet alleen in politiek maar ook in economisch en cultureel opzicht. Alle zwarten zonder verblijfsvergunning worden met harde hand overgebracht naar de thuislanden.

Botha staat binnen de blanke gemeenschap sterk. Op 2 november 1983 onderwierp hij zijn hervormingsvoorstellen („het em'ge alternatief voor de revolutie", zei hij) aan een volksstemming onder het blanke electoraat. Resultaat: 66 procent vobr, 44 procent tegen. En de blanke oppositie is verdeeld tussen enerzijds de progressieven, die echt iets anders willen, en anderzijds de tegenstanders van rechts die in twee partijen (Herstigte Nationale Partij en Conser-vatieve Partij) zijn opgesplitst.

Vijf jaar praten over hervormingen heeft niets opgelost. Alles is bij het oude gebleven, alleen de vorm is nieuw, en de apartheid, en dus het racisme, staat levensgroot overeind. Pieter Botha is er inmiddels in geslaagd Mozambique

en Angola aan zijn zegekar te binden en ook voor Namibis zal hij wel een voor Zuid-Afrika redelijke oplossing weten te vinden. Massale razzia's en arrestaties onder de zwarte stedelijke bevolking doen de rest.

HET IS ALTIJ D ONDUIDELIJ K gebleven of Pieter B0-tha in 1979 werkelijk inzag dat de apartheid moest verdwijnen, dan wel of hij er alleen maar op uit was de zwarten (en de buitenwereld) zand in de ogen te strooien. Hoe dit zij, het uiteindelijke resultaat is duidelijk. Het blanke Afrikanerdom heeft zichzelf steviger dan ooit in de kooi van de apartheidsideologie opgesloten en is uit zichzelf niet in staat zich daaruit te bevrijden. Daaraan kan de buitenwereld, boycot of geen boycot, weinig veranderen

18 JANUARI 1985
DE LIL)
26

Feestie van zwarten in Alexandra.

- angstig toekijken en wachten op de grote Kladde'radatsch die onvermijdelijk lijkt (maar waarschijnlijk niet meet in deze eeuw) is wat die buitenwereld rest. 20 gain het nu eenmaal in de wereld waarin individuen soms wel, maar collectieven zelden of nooit in staat zijn zonder dwang het redelijke te doen en het onredelijke te laten. Hoe treurig intussen het lot is van de zwarte meerderheid, in de thuislanden fan in de zwarte townships, wordt door bijgaande fotoreportage van de Amsterdamse fotograaf Paul Babeliowsky, die onlangs een reis door Zuid-Afrika maakte, ma'er dan duidelijk gemaakt. 0

Een meisje toont een net behandelde schotwond die zij opliep tijdens de gedwongen ontruiming van Nyangabush.

18 JANUARI1985 EE ZIEE 25

Sada in Ciskei. Meel van ma'I's is hier het enige voedingsmiddel dat in voldoende hoeveelheden voorhanden is. Het resultaat van dit eenzijdige voedingspakket is dikwijls ondervoeding.

Kindersnel in Crossroads.

18 JANUARI 1985 DE TFW) 27

28m

Een huis' in Nyangabush.

Vergadering in

Nyangabush

over de vraag

hoe de

gearresteerde

overtreders van

de pasjeswet

kunnen worden

vrijgekocht. Dat

is meestal

mogelijk voor 90

rand (225

gulden) per

persoon.

Verdriet om een

gevangen

familielid in

Nyangabush.

(geheel rechts)

0N5 V! R K959

18 JANUARI 1985

Achter het station in

Johannesburg. Zwarten die

zonder pasje door de stad

liepen zijn gearresteerd en

worden door de politie

verhoord.

18 JANUARI 1985 \$1? TU!) 29

18 JANUARI 1985 DE TTI' 29

Om Um vooriihge (umssmg t0 m;
Hongamso rmszimmu Wu swan 1m mam tmsnwkkmg vzmr
T. eigen auto realm
T: weekend en mxmlrvp pm viwgwg
L gaslrormmrsmw imam wmvmrissi IA
IL Damdcntouvs
i.) ihLWmUdiKLJUR
VOOHIOUQO pwiun mm immiunw
giUSP'W iwgs "am w. warm
70') wondt U 1mh best In! IBUSZ. hm groorstv
(ONTA'J PHI CSL s a n v

o
c
m

..
C
cu

E
3

x
o

1 '0

C

a:

a

.5

(0

E

i.

o

.-

C

Toerisme voor Hongarije

Luxemburgstraat, 6

1040 Brussel

Tel. 02/511.64.84-85

I, rwsh'Hivmsvakamw (span - massagn owy

I1 mm'mwv mms

V iirritkiivms iMi'iHWHHV

i, waSLutstn-H

i Mmitinmwmxww

XINW WMH if) DUVNHWUW QWBHWFHNWUF'NWJ

Ik wens informatie voor een vakantie in Hongarije

Naam

Straat

30 DE TITD 18 JANUARI 1985

Ongeveer twintig jaar geleden begon de Stichting

SOLIDARIO

haar werk onder de Indiaonse bevolking van de

Altiplano van San Marcos - Guatemala, mei als doel:

„door hei siichien van scholen en heT subsidiaen doorvon,

evenols in het leven roepen van diverse vormingsinsiiu'ren en

geneeskundige verzorgingsinsfellingen in Tejuilo - Guatemala,

de olgemene oniwikkeling Te bevorderen der door gevesiig-

de bevolking" (on 2 Sioixsiem), onder de zinspreuk :

„GEEF DE MAN 'N VIS EN HIJ HEEFT VOOR EEN DAG GENOEG,

MAAR LEER HEM VISSSEN, DAN HEEFT HIJ ALTIJD TE ETEN".

Hei werk heefi zeer oonwijsbore resul-

Toien opgeleverd. De veroniwoording

voor de uiivoering der verschillende

sociole en mooischoppelijke werken

IigT geheel in handen van de inheemse

bevolking.

Dii is ontwikkelingshulp op menselijke

school met direct resuliaat voor de

armen, dus zonder overheidssubsidie.

Sekreiorioai „SOLIDARIO"

F. Snijderslaan I

5642 AL Eindhoven

Giro 1455914

Bekij ,t m

Wanneer de huidige procedure eenmaal zal zijn afgerond (23 januari, zeggen ze nu) is na een wel bijzonder lange periode van afwachten een V01-strekt voorspelbaar besluit genomen over de opvolging van de directeur van het Stedelijk Museum in Amsterdam. Je vraagt je af waarom de verschillende kandidaten tot op het beledigende af geduld hebben moeten opbrengen voor de politiek en bureaucratie. Uiteindelijk komt er niets bijzonders uit de bus: Fuchs of Beeren, en 20 hoort het ook.

Het is een wonderlijke zaak, die paar laatste maanden voor de beslissing. De ene dag kom je zwaar ingevoerde typen tegen die met stelligheid weten te verzekeren dat de kaarten geschud zijn: Beeren wordt het en Fuchs kan ernaar fluiten, de volgende dag (soms dezelfde nog) lijkt alleen Fuchs nog in de race. Ergens moet die krasse tegenspraak toch vandaan komen, maar wie het allemaal bedenkt laat zich niet horen. Het is tamelijk onverkwikkelijk gedrag, dat dit soort affaires altijd begeleidt zonder een enkele zaak tedienen. Dat geldt trouwens toevallig ook voor sommige publikaties.

Wim Crouwel, die als ontwerper De Wilde zo ongeveer zijn hele carriere heeft begeleid, meent nu in Het Parool ineens zijn mond te moeten opendoen ten faveure van Beeren. Fuchs wordt solistisch optreden verweten en nog wat nietsinhoudelijke achterklap meer. Trouwens: iedere museum-directeur moet een solist zijn wil hij er iets van kunnen maken, het is tenslotte zijn verantwoordelijkheid wat er in dat museum gebeurt. De staf fungeert als een hopelijk goed gestemd orkest dat onontbeerlijk is ter begeleiding, maar de directeur is de directeur en verder geen gezeur, zou ik zeggen. Een goede directeur maakt vanzelfsprekend optimaal gebruik van de beste krachten van zijn orkestleden, wat een gezanik allemaal, iedereen weet dat toch? Maar het is toevallig wel zogesteld dat de heer Crouwel die op 20 nobele wijze in Het Parool partij koos, zogenaamd omdat hij dat nu wel kon doen nu hij zelf geen belang meer bij de zaak had, zelf ook een baasje is, en wel van Total Design, het grootste Nederlandse ontwerpersclubje. Toevallig werkt ook Beeren met iemand van Total, dus de heer Crouwel heeft er wel degelijk rechtstreeks financieel gewin van te verwachten als Beeren (die er verder natuurlijk ook niets aan kan doen) directeur wordt. Foei dus. Philip Peters

Bild vom Bild

Bilder ohne Negativ von Color- und Schwarz-
weiß-Vodag'on bis 13x18

0 Abzüge von wertvollen Erinnerungsfotos

0 Abzüge von Bildern trotz verlorener Negative

0 Abzüge von Polaroid- u. Kodak-Soforibildern

mm"- '35:" EEEEEEE"%

m...- I

m -mmn-mmmmm- - -m

WIIIIIIIIIIIIIIIIIIII

neg Ir. Ummmmmmmmmmmmmm

WIIIIIIIIIIIIIIIIIIII

Die im Abholausweis angegebene Haftungsbegrenzung wird mit Auftragserteilung anerkannt. Beanstandungen

können nur unter Vorlage dieser Original- Auftragstasche angenommen werden. Bei Verlust oder Beschädigung

nur Film- Materialersatz (gilt nicht bei Vorsatz oder grober Fahrlässigkeit). Keine Haftung bei Lieferverzug.

ANSCHRIFT

sum. mo

W "

Koblenzer Sir 46

a: lzlsiixdiwcmomm

5300 BonnBad Godesberg

.. NICHT BESCHRIFTEN Q

WEISS-HOCHGLANZ

Entwicklung

0 und je1 Bild

0 Entwicklung und 0 9x11,5 Pocket 0 24x30

Kontaktbogen

0 Reportagestreifen

0 Nachbestellung

nach Angabe

Hand- und Fach-

0 vergrbBerungen

Ausschnitte

SONSTIGES

0 9x9 0 18x24

0 9x13 0 30x40

0 WPK 0 40x50

x/stxm 0 50x60

0

76254

H

IN!

4 BITTE FREI gAssEN FUR EDV 1.

E

X

4 NBJJIIHh0SBE mom 4A

ZE HEBBEH
TOCH EEN THUISLRND...
HERKGROEP KHIRDS
HISSIDNHIR CENTRUH
OS